

Laidiens: 04.05.2001., Nr. 68

Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumi Nr. 181

Rīgā 2001.gada 30.aprīlī (prot. Nr. 21, 16.§)

Būvizstrādājumu atbilstības novērtēšanas kārtība reglamentētajā sfērā

Izdoti saskaņā ar likuma "Par atbilstības novērtēšanu" 7.pantu un Būvniecības likuma 25.panta otro daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Šie noteikumi nosaka prasības būvizstrādājumiem, lai nodrošinātu to nekaitīgumu un drošumu cilvēka dzīvībai, veselībai, īpašumam un videi (turpmāk - drošuma būtiskās prasības), būvizstrādājumu atbilstības novērtēšanas kārtību un būvizstrādājumu tirgus uzraudzības kārtību reglamentētajā sfērā, lai aizsargātu Latvijas tirgu no nedrošiem būvizstrādājumiem un nodrošinātu preču brīvu kustību Latvijas teritorijā. Šie noteikumi attiecas uz šo noteikumu 1.pielikumā minētajiem būvizstrādājumiem, kas izgatavoti stacionārai iebūvēšanai būvēs, to daļās vai konstrukcijās (turpmāk - būves).

2. Būvizstrādājumus drīkst pārdot, dāvināt vai nodot lietošanā pret atlīdzību vai bez tās, kā arī iebūvēt būvēs (turpmāk - piedāvāt Latvijas tirgū), ja tie ir derīgi paredzētajam lietošanas (iebūvēšanas) mērķim un, iebūvēti, samontēti un lietoti atbilstoši projektētās un uzbūvētās būvēs, nodrošina šo būvju atbilstību Ministru kabineta 2001.gada 27.marta noteikumiem Nr.142 "Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 006-00 "Būtiskās prasības būvēm"" un šādu drošuma būtisko prasību izpildi:

- 2.1. mehāniskā stiprība un stabilitāte;
- 2.2. ugunsdrošība;
- 2.3. higiēniskums, nekaitīgums cilvēka veselībai un videi;
- 2.4. lietošanas drošība;
- 2.5. aizsardzība pret troksni;
- 2.6. enerģijas ekonomija un siltumizolācija.

3. Būvizstrādājumi, kuri atbilst 4.punktā minētajiem tehniskajiem noteikumiem, uzskatāmi par atbilstošiem šo noteikumu prasībām.

4. Tehniskie noteikumi ir šādi:

4.1. Latvijas nacionālie standarti un Latvijas nacionālo standartu statusā adaptētie starptautisko standartizācijas organizāciju standarti, kuru sarakstu pēc Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas ieteikuma

bepeļņas organizācija valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Latvijas standarts" publicē laikrakstā "Latvijas Vēstnesis";

4.2. Latvijas būvnormatīvi, kuros noteiktas tehniskās prasības būvizstrādājumiem un būvēm un kuru sarakstu Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija publicē laikrakstā "Latvijas Vēstnesis".

5. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija sadarbībā ar attiecīgajām tehniskajām komitejām organizē šo noteikumu izpildei nepieciešamo Latvijas nacionālo standartu izstrādi un starptautisko standartizācijas organizāciju standartu adaptāciju, kā arī izdod ieteikumus Ministru kabineta pilnvarotām būvizstrādājumu atbilstības novērtēšanas institūcijām reglamentētajā sfērā (turpmāk - pilnvarotā institūcija).

6. Latvijā ražotos un importētos būvizstrādājumus atļauts piedāvāt Latvijas tirgū, ja attiecīgajiem būvizstrādājumiem ir šo noteikumu 17.punktā noteiktie atbilstību apliecināšie dokumenti. Par būvizstrādājumu piedāvāšanu Latvijas tirgū bez attiecīgiem atbilstību apliecināšiem dokumentiem vainīgās personas saucas pie atbildības likumos noteiktajā kārtībā.

7. Par šo noteikumu ievērošanu un būvizstrādājumu atbilstības apliecināšanu pirms to piedāvāšanas Latvijas tirgū ir atbildīgs ražotājs, tā pilnvarots pārstāvis vai importētājs, kas būvizstrādājumu piedāvā Latvijas tirgū. Par importēto būvizstrādājumu atbilstību šo noteikumu prasībām ir atbildīgs importētājs, bet, ja tas nav norādīts, - izplatītājs - Komercreģistrā reģistrēts komercuzņēmums.

II. Drošuma būtiskās prasības

8. Būvizstrādājuma drošuma būtiskās prasības un tā atbilstību lietošanas mērķim, kā arī atbilstības novērtēšanas procedūru nosaka tehniskie noteikumi, kas attiecas uz konkrēto būvizstrādājumu.

9. Atkarībā no būvizstrādājuma lietošanas mērķa tehniskajos noteikumos nosaka visas vai dažas drošuma būtiskās prasības, vai nevienu no tām. Ja nav noteikta neviena no drošuma būtiskajām prasībām, būvizstrādājuma atbilstību attiecīgajam lietošanas mērķim nav nepieciešams apliecināt.

10. Tehniskajos noteikumos būvizstrādājumiem var noteikt diferencētus drošuma būtisko prasību līmeņus, ņemot vērā ekspluatācijas un klimatiskos apstākļus un nacionālās būvniecības tradīcijas.

III. Atbilstības novērtēšana

11. Būvizstrādājumu atbilstību tehnisko noteikumu prasībām novērtē testējot vai saskaņā ar šo noteikumu 21. un 22.punktā minētajām procedūrām.

12. Būvizstrādājuma atbilstības novērtēšanas metodes vai to kombināciju izvēle un atbilstības apliecināšanas procedūras izvēle ir atkarīga no katram būvizstrādājumam vai būvizstrādājumu grupai noteiktajām drošuma būtiskajām prasībām.

13. Attiecīgā būvizstrādājuma vai būvizstrādājumu grupas atbilstības novērtēšanas metodes un procedūru, ņemot vērā šo noteikumu IV nodaļu, nosaka tehniskajos noteikumos atkarībā no:

13.1. būvizstrādājuma nozīmīguma saistībā ar būves drošuma būtiskajām prasībām un no iespējamās bīstamības cilvēka veselībai un videi;

13.2. būvizstrādājuma tehniskā raksturojuma;

13.3. būvizstrādājuma īpašību maiņas iespējamās ietekmes uz tā ekspluatācijas īpašībām;

13.4. būvizstrādājuma īpašību stabilitātes ražošanas procesā.

14. Katram būvizstrādājumam izvēlas vismazāk sarežģīto no iespējamām atbilstības novērtēšanas metodēm un atbilstības apliecināšanas procedūrām.

15. Var izmantot šādas atbilstības novērtēšanas metodes:

15.1. būvizstrādājuma tipa testēšana - darbības, lai noteiktu tipa atbilstību drošuma būtiskajām prasībām, ko veic ražotājs vai pilnvarotā institūcija;

15.2. būvizstrādājuma paraugu atlase ražotnē un to testēšana atbilstoši ražotāja un pilnvarotās institūcijas savstarpēji saskaņotai tehniskajai programmai, ko veic ražotājs vai pilnvarotā institūcija;

15.3. ražotnē, tirdzniecības vietās vai būvlaukumā atlasītu būvizstrādājuma paraugu audita testēšana, ko veic ražotājs vai pilnvarotā institūcija;

15.4. nosūtīšanai sagatavotas vai klientam nosūtītas būvizstrādājumu partijas paraugu testēšana, ko veic ražotājs vai pilnvarotā institūcija;

15.5. ražošanas procesa kontrole;

15.6. ražotnes un ražošanas procesa sākotnējā inspicēšana, ko veic pilnvarotā institūcija;

15.7. ražošanas procesa nepārtraukta uzraudzība un novērtēšana, ko veic pilnvarotā institūcija.

16. Ražošanas procesa kontrole ir pastāvīga iekšējā kontrole, ko veic ražotājs. Visus kontroles elementus, prasības un noteikumus ražotājs dokumentē atbilstoši tehnisko noteikumu prasībām darbības politikas un procesu aprakstu veidā. Minētajai dokumentācijai jāapliecina iespējas ražošanas procesā iegūt drošu un visām tehniskajām prasībām atbilstošu būvizstrādājumu, kā arī iespējas efektīvi kontrolēt un uzraudzīt ražošanas procesu.

IV. Atbilstības apliecināšana

17. Būvizstrādājuma atbilstību tehnisko noteikumu prasībām apliecina vienā no šādiem veidiem:

17.1. ar atbilstības sertifikātu un ražotāja (piegādātāja) deklarāciju šo noteikumu 18.2. un 19.2.apakšpunktā noteiktajos gadījumos;

17.2. ar ražotāja (piegādātāja) deklarāciju šo noteikumu 18.1. un 19.1.apakšpunktā noteiktajos gadījumos.

18. Būvizstrādājuma atbilstības apliecināšanas veids ir atkarīgs no šādiem apstākļiem:

18.1. vai ražotājam darbojas ražošanas procesa kontroles sistēma, ar kuru iespējams kontrolēt ražošanas procesa atbilstību tehnisko noteikumu prasībām;

18.2. vai atsevišķiem būvizstrādājumiem, par kuriem ir norādes tehniskajos noteikumos, papildus ražotāja paša ražošanas procesa kontroles sistēmai ražošanas procesa vai ražoto būvizstrādājumu novērtēšanas un uzraudzības procesā iesaista pilnvarotu sertificēšanas institūciju.

19. Būvizstrādājuma atbilstību tehnisko noteikumu prasībām apliecina:

19.1. ražotājs vai tā pilnvarots pārstāvis - ar deklarāciju atbilstoši standartam LVS EN 45014. Ražošanas procesu kontrolē ražotājs vai pilnvarotā institūcija, veicot ražošanas procesa kontroles sistēmas auditu;

19.2. pilnvarota sertificēšanas institūcija šo noteikumu 18.2.apakšpunktā minētajos gadījumos - ar atbilstības sertifikātu. Pilnvarotā sertificēšanas institūcija sertificē un uzrauga ražošanas procesa kontroles sistēmu vai ražoto būvizstrādājumu.

20. Ja Latvijā adaptētajos harmonizētajos Eiropas standartizācijas komitejas (CEN) standartos nav noteikts citādi, priekšroka dodama šo noteikumu 21. un 22.punktā minētajām būvizstrādājumu atbilstības apliecināšanas procedūrām.

21. Šo noteikumu 18.2. un 19.2.apakšpunktā noteiktajos gadījumos būvizstrādājumu sertificē pilnvarota sertificēšanas institūcija, sadarbojoties ar ražotāju. Sertificēšanas procesā iesaistītajām pusēm ir šādi pienākumi:

21.1. ražotāja pienākumi:

21.1.1. ražošanas procesa kontrole;

21.1.2. būvizstrādājuma paraugu atlase ražotnē un to testēšana atbilstoši ražotāja un pilnvarotās institūcijas savstarpēji saskaņotai programmai;

21.2. pilnvarotās institūcijas pienākumi:

21.2.1. būvizstrādājuma tipa sākotnējā testēšana;

21.2.2. ražotnes un ražošanas procesa kontroles sistēmas sākotnējā inspicēšana;

21.2.3. ražošanas procesa kontroles sistēmas nepārtraukta uzraudzība, novērtēšana un akceptēšana;

21.2.4. ražotnē, tirdzniecības vietās vai būvlaukumā atlasītu paraugu kontroltestēšana (ja nepieciešams).

22. Šo noteikumu 18.1. un 19.1.apakšpunktā noteiktajos gadījumos ražotājs sastāda būvizstrādājuma atbilstības deklarāciju, izmantojot vienu no šādiem variantiem, kas ir noteikti tehniskajos noteikumos:

22.1. pirmais variants:

22.1.1. ražotāja pienākumi:

22.1.1.1. būvizstrādājuma tipa sākotnējā testēšana;

22.1.1.2. ražošanas procesa kontrole;

22.1.1.3. būvizstrādājuma paraugu atlase ražotnē un to testēšana atbilstoši ražotāja un pilnvarotās institūcijas savstarpēji saskaņotai programmai (ja nepieciešams);

22.1.2. pilnvarotās institūcijas pienākumi ražošanas procesa kontroles sistēmas sertificēšanā:

22.1.2.1. ražotnes un ražošanas procesa sākotnējā inspicēšana;

22.1.2.2. ražošanas procesa kontroles sistēmas nepārtraukta uzraudzība, novērtēšana un akceptēšana (ja nepieciešams);

22.2. otrais variants:

22.2.1. būvizstrādājuma tipa sākotnējā testēšana attiecīgajā laboratorijā;

22.2.2. ražošanas procesa kontrole, ko veic ražotājs;

22.3. trešais variants:

22.3.1. būvizstrādājuma tipa sākotnējā testēšana, ko veic ražotājs;

22.3.2. ražošanas procesa kontrole, ko veic ražotājs.

23. Lai apliecinātu individuāli izgatavota (ne sērijas) būvizstrādājuma atbilstību, nepieciešama atbilstības deklarācija saskaņā ar standartu LVS EN 45014, ievērojot šo noteikumu 22.2.apakšpunktu (atbilstības deklarācijas

otro variantu), ja tehniskajos noteikumos nav noteikts citādi (būvizstrādājumiem, kuri var apdraudēt cilvēka dzīvību un veselību vai vidi).

24. Dokumentāciju, uz kuru pamatojoties izsniegts būvizstrādājuma atbilstības apliecinājums, un atbilstības deklarāciju ražotājs uzglabā, lai tā būtu pieejama tirgus uzraudzības institūcijām un pilnvarotajām institūcijām ne mazāk kā 10 gadu pēc attiecīgā būvizstrādājuma ražošanas izbeigšanas. Ja būvizstrādājuma ražotājs nav Latvijā noteiktā kārtībā reģistrēta juridiskā persona, par attiecīgās dokumentācijas saglabāšanu ir atbildīgs Latvijā noteiktā kārtībā reģistrēts būvizstrādājuma importētājs vai izplatītājs, kas būvizstrādājumu piedāvā Latvijas tirgū.

25. Katrai Latvijas tirgū vienlaikus piedāvātajai būvizstrādājumu partijai ražotājs, importētājs vai izplatītājs pievieno ražotāja (izplatītāja) deklarāciju (arī tad, ja pilnvarotā institūcija ir izsniegusi būvizstrādājuma atbilstības sertifikātu), kas aizpildīta atbilstoši standarta LVS EN 45014 prasībām.

V. Atbilstības sertifikāts

26. Atbilstības sertifikātā ietver šādu informāciju:

26.1. sertificēšanas institūcijas nosaukums un adrese;

26.2. ražotāja un tā pilnvarotā pārstāvja (ja tāds ir) nosaukums un adrese;

26.3. būvizstrādājuma apraksts (piemēram, tips, pazīmes, lietošana);

26.4. norāde par tehniskajiem noteikumiem, kuriem atbilst būvizstrādājums;

26.5. būvizstrādājuma lietošanas īpašie apstākļi;

26.6. sertifikāta numurs;

26.7. sertifikāta derīguma termiņš un citi nosacījumi (ja tādi ir);

26.8. tās pilnvarotās personas uzvārds un amats, kura ir tiesīga parakstīt sertifikātu.

27. Atbilstības sertifikātu aizpilda valsts valodā un tās valsts valodā, uz kuru būvizstrādājumu eksportē.

VI. Atbilstības novērtēšanas institūcijas

28. Būvizstrādājumu atbilstības sertifikātus izsniedz pilnvarotās sertificēšanas institūcijas.

29. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija pēc konsultācijas ar ministrijām, kuru pārziņā ir speciālā būvniecība, kā arī ar būvizstrādājumu ražotāju un izplatītāju asociācijām iesniedz noteiktā kārtībā Ministru kabinetā priekšlikumus par attiecīgo institūciju pilnvarošanu atbilstības novērtēšanai.

30. Atkarībā no veicamās funkcijas ir šādas pilnvarotās institūcijas:

30.1. sertificēšanas institūcija - neatkarīga valsts vai privāta kompetenta institūcija, kas ir pilnvarota veikt sertificēšanu saskaņā ar attiecīgajiem vadības un procedūru noteikumiem;

30.2. inspicēšanas institūcija - neatkarīga kompetenta institūcija ar attiecīgu organizatorisko struktūru, integritāti un personālu, kas atbilstoši noteiktiem kritērijiem veic šādas funkcijas: novērtēšana, rekomendāciju sniegšana un ražotāja kvalitātes kontroles sistēmu audits, būvizstrādājumu atlase un novērtēšana ražotnē vai citur;

30.3. testēšanas laboratorija - laboratorija, kura mēra, testē, kalibrē vai citādā veidā nosaka būvizstrādājumu tehniskos parametrus un raksturlielumus.